

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU PRESIDENDI MÄÄRUS

21. jaanuar 2019*

Ajutiste meetmete kohaldamine – Taimekaitsevahendid – Toimeaine oksasulfuroon –
Turuleviimiseks toimeaine heakskiidu pikendamata jätmine – Kohaldamise peatamise taotlus –
Kiireloomulisuse puudumine – Huvide kaalumise

Kohtuasjas T-574/18 R,

Agrochem-Maks d.o.o., asukoht Zagreb (Horvaatia), esindaja: *avocat* S. Pappas,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: A. Lewis, I. Naglis ja G. Koleva,

kostja,

mille ese on ELTL artiklite 278 ja 279 alusel esitatud nõue peatada komisjoni 18. juuli 2018. aasta rakendusmääruse (EL) 2018/1019, milles käsitletakse toimeaine oksasulfurooni heakskiidu pikendamata jätmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta ning millega muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 540/2011 (ELT 2018, L 183, lk 14), kohaldamine

ÜLDKOHTU PRESIDENT

on teinud järgmise

määruse¹

[...]

Õiguslik käsitlus

[...]

Kiireloomulisus

[...]

* Kohtumenetluse keel: inglise.

¹ Esitatud on üksnes käesoleva kohtumääruse need punktid, mille avaldamist peab Üldkohus otstarbekaks.

Kahju tõsidus

- 32 Esiteks, mis puudutab väidetava kahju tõsidust tulenevalt negatiivse mõju ohust tema käibe ja kasumile ning sellest, et esineb oht tema ettevõtja koguväärtuse vähenemisele – asjaolu, mida tuleb analüüsida koos –, leiab hageja, et vaidlustatud määruse tõttu on märkimisväärselt vähenenud tema käive ja kasum ning tema „ettevõtja eeldatav koguväärtus“. Selles osas tuleb seega märkida, et väidetav kahju on puhtalt rahaline.
- 33 Mis puudutab väidetud rahalise kahju tõsidust, siis on kohtupraktikas välja kujunenud, et taotletud ajutiste meetmete kohaldamine on õigustatud üksnes siis, kui seda taotlenud osapool satuks ilma selleta olukorda, mis ohustaks tema olemasolu enne põhimenetlust lõpetava otsuse langetamist (vt 30. aprilli 2010. aasta kohtuotsus Xeda International ja Pace International vs. komisjon, T-71/10 R, ei avaldata, EU:T:2010:173, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Selles küsimuses on kohtupraktikas välja kujunenud, et niisuguse kahju tõsidust analüüsides tuleb arvesse võtta eelkõige ettevõtja suurust ja käivet ning selle kontserni tunnuseid, kuhu ta kuulub (vt 15. novembri 2011. aasta kohtumäärus Xeda International vs. komisjon, T-269/11 R, ei avaldata, EU:T:2011:665, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka 15. aprilli 1998. aasta kohtumäärus Camar vs. komisjon ja nõukogu, C-43/98 P(R), EU:C:1998:166, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Lisaks tuleb märkida, et jätkuvalt vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on juba otsustatud, et esiteks, mis puudutab kahju, mis vastab põhjalikult reguleeritud turul tegutseva ettevõtja käibe alla 10% vähenemisele, siis viimastele osaks saada võivad rahalised raskused ei tundu olevat sellised, mis kahjustaksid nende enda olemasolu (15. novembri 2011. aasta kohtumäärus Xeda International vs. komisjon, T-269/11 R, ei avaldata, EU:T:2011:665, punkt 21; vt selle kohta ka 11. aprilli 2001. aasta kohtumäärus komisjon vs. Bruno Farmaceutici jt, C-474/00 P(R), EU:C:2001:219, punkt 106), ja teiseks, mis puudutab nende ettevõtjate käibe ligi kahekolmandikulist vähenemist, siis tõdedes küll, et neile põhjustatud rahalised raskused oleksid võinud seada ohtu nende endi olemasolu, on siiski rõhutatud, et põhjalikult reguleeritud turusektoris, mis sageli nõuab suuri investeeringuid ja kus pädevad riigiasutused võivad juhul, kui ilmneb oht rahvatervisele, sekkuda põhjustel, mida asjaomased ettevõtjad ei saa alati ette näha, on viimaste ülesanne – välja arvatud juhul, kui nad peavad sellest sekkumisest tuleneva kahju ise kandma – kaitsta ennast selle sündmuse tagajärgede eest asjakohase poliitika kaudu (vt 16. juuni 2016. aasta kohtumäärus ICA Laboratories jt vs. komisjon, C-170/16 P(R), ei avaldata, EU:C:2016:462, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Käesoleval juhul esitab hageja 2017. aasta eest kogutulu 114 751 316 eurot, millest 15 216 941,17 eurot tuleneb toote Laguna müügist, ehk ligikaudu 13,26% tema kogukäibest. Lisaks on toote Laguna kolme kõrvaltoote müük samal aastal toonud talle kokku 5 079 535,60 eurot, ehk ligikaudu 4,43% tema kogukäibest. Ta märgib järgmiseks, et tema nimel nende nelja toote import katab Kavrani puhul 15 716 330,04 eurot 56 996 563 euro suurusest kogukäibest, ehk ligikaudu 27,57% Kavrani kogukäibest. Ta kinnitab lõpetuseks, et toode Laguna ja selle kõrvaltooted katavad koos enam kui 50% tema „ettevõtja eeldatavast koguväärtusest“ koos Kavraniga.
- 37 Sissejuhatuseks tuleb esile tuua põhimõte, et asja kiireloomulisuse hindamisel peab väidetud kahju olema tingimata isiklik, nagu väljakujunenud kohtupraktikas rõhutatakse (vt 4. detsembri 2007. aasta kohtumäärus Cheminova jt vs. komisjon, T-326/07 R, EU:T:2007:364, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika). Hageja ei saa seega käesolevas ajutiste meetmete kohaldamise menetluses tugineda kahjule, mis on tekitatud teistele ettevõtjatele, kes ei ole menetluspooled, et näidata väidetava kahju tõsidust.

- 38 Selles osas tuleb märkida, et kuigi hageja väidab, et kolm kõrvaltoodet osteti üldiselt samal ajal kui toode Laguna, ei esita ta ühtegi tõendit selle kohta, et neid ei saa kasutada ilma tooteta Laguna, näiteks neid mõne teise herbitsiidiga seostades. Seega ei saa kolme kõrvaltootega seotud käivet kahju tõsiduse hindamisel arvesse võtta.
- 39 Igal juhul tuleb rõhutada, et 28. aprilli 2009. aasta kohtumääruses *United Phosphorus vs. komisjon* (T-95/09 R, ei avaldata, EU:T:2009:124, punkt 69) on nõustatud, et kahju tõsiduse hindamisel ei saa ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik piirduda üksnes asjakohase käibe mehhaanilise ja jäiga kasutamisega, vaid ta peab arvesse võtma ka iga konkreetse juhtumi asjaolusid ning oma otsuse vastuvõtmisel viima need kooskõlla tekitatud kahjuga käibe tähenduses.
- 40 Kuigi vastab tõele, et käesoleva ajani on sellele kohtupraktikale tuginetud peamiselt selleks, et kohus saaks hinnata, kas väidetava kahju tõsidus on tuvastatav, vaatamata asjaolule, et käive ei ületa soovituslikku 10% künnist, mida on mainitud eespool punktis 35, ei saa see mehhaanilise ja jäiga hindamise vältimine siiski piirduda selle pelga tõlgendamisega, vaid seda peab mõistma ka nii, et see kohustab kohut kontrollima, kas konkreetse juhtumi asjaolusid arvesse võttes tuleb kahju tõsidus jätta tuvastamata, vaatamata selle künnise ületamisele.
- 41 Neist asjaoludest lähtudes tundub esiteks vajalik märkida, et toimiku materjalidest ilmneb, et hageja turustab tegelikult Horvaatias oksasulfurooni, mida toodab Hiina alltöövõtja Syngenta esitatud valemil alusel ja mida Horvaatiasse impordib Kavran. Sellest tulenevalt ei saanud ta teha neid suuri investeeringuid, üldkulusid ja kindlasummalisi kulusid, mida tootja tegevuse arendamine nõudis.
- 42 Selles osas on esmalt oluline rõhutada, et vastupidi komisjoni kinnitatule ei tähenda see turustaja staatus esmapilgul seda, et lihtsalt asendada tuleb toode, mille keeld on kehtestatud analoogse tootega. Nimelt võib mitu takistust selles kontekstis pidurdada või takistada uute ainete arendamist, *a fortiori* põhjalikult reguleeritud turul nagu käesolevas asjas.
- 43 Lisaks ilmneb hageja seisukohtadest ja ka tärkamiselsete herbitsiidide hõivatud marginaalsest turuosast, et viimased, mille kasutamist näidakse soosivat niiskemas kliimas, ei tundu seetõttu vastavat Horvaatia turule ega kujuta endast selle alusel ja *a priori* oksasulfuroonile mõistlikku alternatiivi.
- 44 Siiski tuleb kõigepealt märkida, et kuigi hageja kinnitab, et ainus Horvaatia turul olemasolev tärkamiselne herbitsiid on imasamoks, mida müüb konkureeriv ettevõtja BASF, ei esita hageja ühtegi viidet võimalike asendatavate tärkamisjärgsete toodete kohta, mis oleksid Euroopa Liidu territooriumil juba esindatud ja mida võiks Horvaatia turul turustada. Vastavalt eespool punktides 26–28 viidatud põhimõtetele, on ajutisi meetmeid taotleva poole ülesanne esitada tõendid, mille alusel kohus saab otsuse langetada.
- 45 Järgmiseks, hageja argument, mille kohaselt ei saanud ta leida Horvaatia turul turustatavat asendusherbitsiidi, kuivõrd toimeainete väljatöötajad ja tootjad, kes tegelevad üldiselt ise nende turustamisega, ei saa sellisel kujul veenda ajutisi meetmeid kohaldavat kohtunikku. Nimelt, esiteks levitas hageja kuni tänaseni toodet, mille on välja töötanud üks teine ettevõtja, mis on vastuolus tema kinnitusega, ja teiseks hageja asukoht ja turundusvõrgustik, mida ta Horvaatia turul arendab ja mis on seotud ärivõimalusega, mida oksasulfurooni kadumine endast kujutab, näib olevat tõend, mida hageja võib jagada uute tootjatega.
- 46 Teiseks tuleb märkida, et hageja tegutseb põhjalikult reguleeritud turul. Nagu eespool punktis 35 on märgitud, on seega tema kohustus võtta hoiak, mis arvestab tema toote turustamiskeeluga kaasnevate ohtudega, vastasel juhul peab ta kandma ise niisugusest keelust tuleneva kahju. Sellest tulenevalt ja vastupidi hageja väidetule peab ajutisi meetmeid kohaldav kohtunik väidetava kahju tõsidusele oma hinnangu andmisel võtma arvesse tema kohaldatavat äristrateegiat.

- 47 Käesoleval juhul tuleb seda osa käibest, mis moodustub toote Laguna müügist, hinnata põhjalikult reguleeritud turu kontekstis võetud poliitika tulemusena. Siiski, kuna puuduvad igasugused muud tõendid selle kohta, et hageja oleks võtnud võimalikke meetmeid, vältimaks kõnealuse turu olemust arvestades potentsiaalselt ohtlikku olukorda sattumist, siis ei saa soovitusliku 10% künnise ületamine üksi veenda ajutisi meetmeid kohaldavat kohtunikku väidetava kahju tõsiduses.
- 48 Selles kontekstis tuleb rõhutada, et hageja sai tugineda mingile õiguspärasele ootusele, mis tekkis tulemusest, milleni referentliikmesriik jõudis. Nimelt, nagu komisjon õigustatult märgib, kujutab see suhe endast vaid vaheetappi hästi teada olevas menetluses ega mõjuta mingil määral komisjoni tehtavat lõpptulemust. Lisaks, nagu rõhutatakse väljakujunenud kohtupraktikas, saab õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele tugineda vaid olukorras, kus see ootus võib tekkida ja mida võis põhjustada lõpliku otsuse tegemise pädevusega institutsioon (vt 30. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus *Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej vs. ECHA*, T-625/16, ei avaldata, EU:T:2018:44, punktid 75 ja 76 ning seal viidatud kohtupraktika). Seega ei saa niisuguse taimekaitsevahendi toimeaine heakskiidu pikendamise menetluses nagu käesolevas asjas tuleneda referentliikmesriigi koostatud vahearuaude tulemustega seoses mingit õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet.
- 49 Olgu seega märgitud, et konkreetselt käesoleva juhtumi asjaolud peavad ajutisi meetmeid kohaldavat kohtunikku juhtima asjakohase käibe tähtsuse vähendamiseni ja viima ta järelduseni, et negatiivse mõju ohust tema käibe ja kasumile või ohust tema ettevõtja koguväärtuse vähenemisele tulenev väidetav kahju ei ole tõsine.

[...]

Huvide kaalumine

[...]

- 85 Sissejuhatuseks tuleb rõhutada, et kõnesoleva toote toimeaine heakskiidu pikendamata jätmine tugineb esiteks sellele, et esineb kaks tõsist muret tekitavat aspekti, ning teiseks sellele, et esineb seitse punkti, mida ei saa lõpetada. Kuigi kaks esimest aspekti puudutavad tõendatud ohtu vihmaussidele ja veeorganismidele, ei saa sellest järeldada, et teabe puudumist, mis iseloomustab niisugust tühikut nagu nendest seitsmest punktist tulenevad tühikud, mida käesoleval juhul ei saa lõpetada, võiks tõlgendada nii, et sellest iseenesest tuleneb ohu puudumine rahvatervisele.
- 86 Esiteks, mis puudutab argumenti, et puudub oht rahvatervisele, siis väidab hageja, et kõnealune aine ja sellel põhinevad tooted on olnud turul rohkem kui 20 aastat ning ühtegi rahvatervist puudutavat intsidenti ei ole nende turustamise peale tänaseni avastatud. Lisaks kinnitab ta, et vastupidisel juhul ei oleks komisjon pikendanud esialgset heakskiitu kuueks aastaks ajavahemikul 2013–2019, mil oodati aine hindamist.
- 87 Siiski ilmneb toimiku materjalidest, et ohtu rahvatervisele ei saa välistada. Selles osas tuleb esmalt märkida, et hageja ei saa tuletada käesolevas asjas veenvat argumenti sellest, et ainet on liidus täiesti ohutult kasutatud rohkem kui 20 aasta jooksul, ilma et inimtervisele oleks kunagi mingit kahjulikku mõju tuvastatud. Nimelt ei ole teadusuuringud käesolevas kohtuasjas käsitletavas sektoris harvad ja need annavad seega võimaluse aineid uusi teadmisi ja teaduslikke avastusi arvesse võttes uuesti hinnata. Niisugune on pikendamismenetluse alus ja põhjus, miks müügilubade suhtes kohaldatakse ajutisi piiranguid. Järelikult peab huvide kaalumise raames ajutisi meetmeid kohaldava kohtuniku antud hinnang puudutama praegu tuvastatud riske (vt selle kohta 22. juuni 2018. aasta kohtumäärus *Arysta LifeScience Netherlands vs. komisjon*, T-476/17 R, EU:T:2018:407, punkt 105) ühelt poolt ja need ei saa olla välistatud teiselt poolt.

- 88 Järgmiseks, hageja seisukoht, mille kohaselt ei esine ohtu rahvatervisele, tugineb peamiselt argumentidele, mille ta tõstatab oma tõendites seoses *fumus boni juris* esinemisega, nimelt et vaidlustatud määruse vastuvõtmise otsus rikub ühelt poolt haldusorgani põhjendamiskohustust seoses hinnanguga, mille kohaselt tuvastatud lüngad õigustavad oksasulfurooni toimeaine heakskiidu pikendamata jätmist, ja teiselt poolt haldusorgani põhjendamiskohustust seoses kõrgendatud ohu olemasoluga veorganismidele ja vihmaussidele.
- 89 Need aspektid kuuluvad aga menetluse õiguspärasuse kontrolli alla ega saa ilma muude tõendite ja ilmse hindamisvea võimalikust tunnistamisest tuleneva erandita viia ajutisi meetmeid kohaldava kohtuniku huvide kaalumise raames tõdemuseni, et nimetatud dokumentides sisalduvad järeldused peavad olema ülimuslikud eelnevate hinnangute suhtes, mis omakorda on tähelepaneliku ja põhjaliku uurimise põhimõtteline tulemus. Tema ülesanne ei ole nimelt viia läbi teadusandmete tehnilist hindamist, mis väljub tema kohustustest (vt selle kohta 22. juuni 2018. aasta kohtumäärus *Arysta LifeScience Netherlands vs. komisjon*, T-476/17 R, EU:T:2018:407, punkt 108).
- 90 Seda enam on see nii käesoleval juhul, kus väidetav kahju rahvatervist puudutavas osas ei tulene kogutud teaduslikest andmetest, vaid täpsemalt nende puudumisest, mis seisneb vaidlustatud määruses viidatud lünkades, nagu eespool punktis 85 on märgitud, ei võimalda need lüngad välistada ohtu rahvatervisele, mida – nagu vaidlustatud määruses on viidatud – tuleb muude huvide puhul arvesse võtta.
- 91 Selles osas ei nimeta hageja muid huve peale selle, et tuleb vältida vaidlustatud määrusega talle kahju tekkimist, kahju, mille puhul oli lisaks tuvastatud, et see ei olnud ei tõsine ega korvamatu. Kohtupraktikas on välja kujunenud, et põhimõtteliselt peavad rahvatervise kaitsega seonduvad nõuded olema prioriteetsed võrreldes majanduslike kaalutlustega (vt 11. aprilli 2001. aasta kohtumäärus komisjon *vs. Bruno Farmaceutici jt*, C-474/00 P(R), EU:C:2001:219, punkt 112 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus *Artegodan vs. komisjon*, C-221/10 P, EU:C:2012:216, punkt 99 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 92 Väidetud kahjust ei piisa seega selleks, et juhinduda huvide kaalumisel hageja kasuks, kuivõrd oksasulfurooniga seoses tuvastatud oht rahvatervisele tuleb lugeda tõendatuks (vt eespool punkt 87).
- 93 Lõpetuseks, igal juhul isegi kui hagejal on õnnestunud tõendada talle tekitatud kahjuga seonduvat kiireloomulisust, oleks ta veel pidanud hindama seda kindlalt välja kujunenud kohtupraktikas esitatud põhimõttest lähtuvalt, mille kohaselt rahvatervise kaitse ülekaalukas huvi võib õigustada teatavatele ettevõtjatele negatiivseid – ja isegi arvestatavaid – tagajärgi kaasa toovaid piiranguid (vt selle kohta 1. juuni 2010. aasta kohtuotsus *Blanco Pérez ja Chao Gómez*, C-570/07 ja C-571/07, EU:C:2010:300, punkt 90 ja seal viidatud kohtupraktika). Selles kontekstis on isegi toonitatud ettevaatuspõhimõtte tunnustamise vajadust, mille kohaselt juhul, kui esineb kahtlusi inimeste tervisele kujutatavate ohtude või nende ulatuse osas, võivad liidu institutsioonid võtta kaitsemeetmeid, ilma et nad peaksid ära ootama seda, et nende ohtude tegelikkus ja tõsidus oleksid täielikult tõendatud (vt selle kohta 19. detsembri 2013. aasta kohtumäärus komisjon *vs. Saksamaa*, C-426/13 P(R), EU:C:2013:848, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 94 Järelikult tuleb tagasi lükata hageja argumendid kõnealuse aine ohutuse kohta, mille eesmärk oli tõendada, et rahvatervise kaitse kaalutlused ei saa olla suurema kaaluga kui need, mis puudutavad talle tekitatud kahju.

[...]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHTU PRESIDENT

otsustab:

- 1. Jätta ajutiste meetmete kohaldamise taotlus rahuldamata.**
- 2. Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.**

Luxembourg, 21. jaanuar 2019

Kohtusekretär
E. Coulon

President
M. Jaeger